

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 1 8 1 A 1 0 3 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Művészi szöveg(részlet) elemzése

2018. május 29., kedd / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz mellékelve van egy üres lap a vázlatkészítéshez.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon, az értékelőlapokon és az üres lapon!

A feladatlap két művészi szöveg(részlet)et tartalmaz, valamint a hozzájuk kapcsolódó irányított és kevésbé irányított szövegalkotási szempontsört. A kettő közül csak az egyiket válassza, vagy az irányítottat (1.), vagy a kevésbé irányítottat (2.)! A dolgozat terjedelme minimum 400–600 szó. Összesen 30 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott szövegalkotási módot!

1.	2.

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. Írott betűkkel, olvashatóan írjon, a nyelvtani és a helyesírási szabályoknak megfelelően! Ha rosszul fogalmazott, húzza át a szót vagy a mondatot, és írja le újra! Az olvashatatlan dolgozatot 0 ponttal értékeljük. A mellékelt üres lapra írt vázlatát nem értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

Üres oldal

1. Irányított irodalmi fogalmazás Gelléri Andor Endre: Libacomb című novellájának részlete alapján

Báthoriné tegnap kapta meg a szemüvegét. Eddig az volt a baj, hogy nem bírt a cérnával beletalálni a tű fokába; most meg: ha belepillant a tükörbe, két, néki idegen, furcsa, megnagyobbodott szem néz rá vissza. [...] Fogja magát, bemegy a speizba, s hozza ki a sárgarépát, [...] ebédnek csak kell lenni, ha mindjárt meg is szakad a szíve, hogy ő milyen csúnya lett. Hazajön az embere, haza a nagyétkű fia, [...] csinál majd tojásos makarónit a liba mellé. Szegény liba nem is álmodhatta, hogy belőle mennyi minden készül: leveshús, aztán foghagymaszósszal kerül az asztalra, majd a melliből fasírt csinálódik, [...] még őzmódra is elkészítik.

[...] Kicsi ecetért átmeleg a fűszereshez, [...] aj, aj, érti ő már az életet, tud ő gazdálkodni, csak a jövedelem kevés. Itt van ez a szemüveg: ezt is kéz alatt vette, valaki eladta az orráról, hogy ennivalóra teljen. Mégis enyhül valamivel a fájdalma: a fűszeresboltban senki sem vette észre, hogy ő már szemüveget hord. [...] Mert a múltkor is látta, hogy az a huncut ura, lopva ugyan, de szépen utána fordult egy szőke lánynak. S az asszony, ha öregedik: már szánivaló; az ötvenéves férfi meg csak akkor kezd igazán mutatni.

[...] Spékeli már a libacombot [...], festődik pecsenyésre ez a két comb. Megrezdül a pillája: valami lopva eszébe jut. Huszonnyolc éve vannak együtt az urával, de mióta a fia húst eszik, akkortól ő már nem evett libacombot. Egyik az apjáé, másik a fiúé. [...] De ez is öröm: csak egyék; hát van annál nagyobb öröm, mint mikor jól teletömik magukat s egyik a levest, másik a húst dicséri? [...]

S hála a jó Istennek, már jönnek. [...] De a fiúval valami baj van. A feje is fáj, meg főleg nincs étvágya. [...] Sajnálja is a fiát, [...] fájlalja, hogy akkor minek csinálta ő ezt a szép libacombot. [...] – Combot csak eszöl? – kérdi hitetlenkedve.

– Egye meg édesanya – mondja a fia.

Adja az urának, de már pár hasáb fával csinálja a fiúnak a diétás ebédet; aztán ülnek az asztalnál s eszegetnek. Az anyunak reszket a kezében a kés meg a villa... nyeli a combot, nyeli. [...]

– Tudjátok, [...]? Micsoda ajándékot kaptam én tőletek? [...] Most eszem huszonöt év óta, fiam, az első libacombot.

Összecsapják a kezüket: – Éljen! Éljen! – kiabál a fia [...], huszonöt év után az anyu libacombot eszik, hurrá! [...] s az egész elmúlt élet felmerül: bajok, kínok, betegségek, amikor mindig anyu volt az, aki mégiscsak hozta az orvosságot, megszerezte a pár cipőt [...].

S nem ennivaló-e az anyu? Hiszen mire lenyeli az utolsó falatot, már sírdogál, már mondja:

[...] – Bizony, már szemüveget is kaptam, mire ezt a libacombevést megértem [...]

– Bizony – mondja a fia –, eddig mindig az volt csúnya az édesanyán, hogy kicsi volt a szeme, most meg olyan szép nagyra nőtt, hogy nincs szebb szemű asszony a világon.

– S te mit szólsz hozzá, Miklós? – fordult az urához.

Az nem szól, csak ránéz, s elég már ez is az anyunak. Ez a szemtekintés az urától.

Szemponatok:

- Ismertesse a novella témáját és az írói elbeszélésmódot!
- Írja le, milyennek látja magát Báthoriné! Mutassa be a nő mindennapi cselekvéseit! Vizsgálja meg az asszony férjéhez és fiához fűződő viszonyát! Foglalja össze, mi változtatja meg Báthoriné életét!
- A novellából kiindulva fejtse ki a véleményét arról, miért áldozta fel magát Báthoriné mindig a családjának! Foglaljon állást arról, mi minden adhat értelmet az életünknek!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követnie. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

2. Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Nadas Péter: Hazug, csaló című novellájának részlete alapján

Akkor tavasz volt, s már tudtam írni. Amikor mentem az iskolába, láttam valami furcsát. Egy nagy, fekete kocsiiban valami sűrű, fekete massa főtt. Fával tüzelték a kocsit, és a masszát beleengedték a talicskába. Bűdös volt. Akkor még nem tudtam, hogy ez a szurok. De érdekes volt nézni, ahogyan az utat csinálták velem. És ahogy kihűlt. Mentem az iskolába.

Aztán az első szünetben eszembe jutott, hogy mégis jobb lenne az útépítőket nézni, mint itt üldögegni, hiába. Hiszen írni már tudtam. Egy lapot kitéptem a füzetemből, s a következőket írtam a lapra: KEDVES TANÍTÓNÉNI KÉREM HOGY ENGEDJE EL A FIAMAT MERT MA VAN A SZÜLETÉSNAPJA ÉS AZT AKARJUK ÜNNEPELNI.

És aláírtam az apám nevét. Szép, nyomtatott betűkkel. Amikor megkezdődött az óra, a cédulát kivittem a tanító néninek. A tanító néni elolvasta, bólintott, és megengedte, hogy hazamenjek. Boldog voltam. És nem mentem haza. Órákig álltam a járda szélén, egészen addig, míg a munkások abba nem hagyták a munkát [...].

Este csöngettek. Engem küldtek a szüleim, nyitnám ki az ajtót. Egy elegáns hölgy állt a lépcsőházban. [...] Nagyon hasonlított a tanító nénire, de a tanító néni soha nem hordott ilyen elegáns ruhát. [...] És valahogy olyan hihetetlennek tűnt, hogy a tanító néni áll itt. [...]

De mégis. Kesztyűs kezével végigsimította a hajamat, aztán kicsit erősebben megszorította a nyakam. Ahogy a tanító néni szokta. Aztán átnyújtott egy tábla csokoládét. De miért? És mondta, hogy szeretettel üdvözlök a születésnapomon, [...] és szeretne együtt ünnepelni velünk [...], és olyan vidáman nevetett, ahogy az ember az ünnepélyes alkalmakkor nevet.

[...] Az ajtó még mindig nyitva volt, mert nem tudtam becsukni. Valahogy nem tudtam megmozdítani a kezem [...]. És nem tudtam semmit mondani. [...] A tanító néni úgy csinált, mintha észre sem venné. Pedig láttam, hogy észreveszi [...].

Beszaladtam a fürdőszobába. De nem tudtam megnyugodni. A kezemben puha lett a csokoládé. Belebotlottam a kádba. A tenyerem megérezte azt a rést a kád és a fal közt, ahová fürdés közben mindig benéztem [...]. A csokoládét bedobtam ide a részbe [...]. Futottam tovább, a szobámba. [...] Álltam a szobában, mozdulatlanul. Olyan mozdulatlanul, mintha nem is lennék.

[...] A szomszéd szobából áthallatszott a beszélgetés, meg halk nevetések, de hiába füleltem, nem hallottam, hogy mit beszélnek. És miért nevetnek? [...] Reszkettem is. [...] Nem tudom, mitől félhettem így, hiszen a szüleim soha nem vertek meg, és soha nem büntettek. Talán nem is tőlük, hanem magamtól féltem. [...]

Az ajtó másik oldalán nem volt semmi izgalom. Olyan nyugodt beszélgetés. Mintha a tanító néni nem is lenne ott. [...] És halkan lenyomtam a kilincset. Hunyorogva léptem a kivilágított szobába. [...] Teázta. Mosolyogtak. Mintha nem történt volna semmi. [...] Mintha nem látnák, hogy az asztalhoz sompolygok, [...] és óvatosan az anyám keze alá hajtom a fejem. És az anyám keze megsimogatta a kezem. És a fejem. [...] De beszéltek hozzám, és én is mondani tudtam valamit. Csak erről a születésnapról nem beszélt senki.

P 1 8 1 A 1 0 3 1 2 0 7

Szempontok:

Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot! Vizsgálja meg, mi motiválja a kisgyermeket a szülői igazolás megírásakor! Mutassa be a gyerek rejtőzködés közbeni gondolatait! Fogalmazza meg, hogyan viszonyulnak a szülők és a tanító néni a kislány csínytevéséhez! Fejtse ki álláspontját arról, miért viselkedtek így a felnőttek a kislánnyal szemben! Írja le a véleményét, mi számít az életben hazugságnak és csalásnak!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követnie. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

P 1 8 1 A 1 0 3 1 2 1 1

The page contains 26 horizontal lines, spaced evenly down the page, serving as a template for writing.

Üres oldal